

Dosarul nr. 2ra-841/22
2-20153851-01-2ra-13062022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Sandu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

03 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Veaceslav Negara, Mariana Negara, Serghei Negara, reprezentați de avocatul Călin Bobuțac și Autoritatea Aeronautică Civilă,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Veaceslav Negara, Mariana Negara și Serghei Negara împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Fly One”, intervenient accesoriu Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova cu privire la încasarea compensației pentru anularea zborului, a penalității de întârziere, a prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 01 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Fly One”, a fost casată parțial hotărârea din 29 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea încasării penalității, a cheltuielilor de asistență juridică și a taxei de stat și a fost emisă o nouă hotărâre în această parte,

constată:

La 07 decembrie 2020, Veaceslav Negara, Mariana Negara și Serghei Negara au depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Fly One” cu privire la încasarea sumei pentru biletele de avion procurate, a compensației pentru anularea zborului, a penalității de întârziere, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, la 06 februarie 2020 Serghei Negara a procurat 2 bilete de avion, cu nr. unic de rezervare J29J8V, de la compania aeriană SRL „Fly One”, beneficiarii biletelor fiind părinții acestuia, Veaceslav Negara și Mariana Negara.

Au menționat că, în cazul fiecărui bilet zborul tur: Chișinău (KIV)-Aeroportul

Dublin (DUB) era planificat cu decolare pentru 28 iunie 2020, ora 14:40 și aterizare la aceeași data, 28 iunie 2020, ora 16:30, iar zborul retur: Aeroportul Dublin (DUB)-Chișinău (KIV) era planificat cu decolare pentru 05 iulie 2020, ora 17:20 și aterizare la aceeași data, 05 iulie 2020, ora 23:10.

Reclamanții au precizat că costul total al biletelor a constituit suma de 504 Euro și a fost achitat de către Serghei Negara.

Au mai afirmat că, la 18 iunie 2020, Serghei Negara s-a adresat către SRL „Fly One”, prin intermediul aplicației gratuite de mesagerie instantanee Facebook Messenger, cu întrebarea dacă zborul pentru biletele deținute KIV-DUB 28 iunie 2020-05 iulie 2020 a fost amânat.

Reclamanții au specificat că, reprezentantul SRL „Fly One” a comunicat că cursa este regulată și a fost amânată, lui Serghei Neagara fiindu-i propuse câteva variante alternative și anume: modificarea gratuită pentru zbor alternativ pe aceeași destinație până la 31 decembrie 2020, în limita locurilor disponibile; modificarea gratuită pentru o altă destinație până la 31 decembrie 2020, în limita locurilor disponibile; voucher în valoare egală cu prețul biletului plus 20% de la valoarea inițială.

Au notat că, la 19 iunie 2020, Serghei Negara s-a adresat către SRL „Fly One”, prin intermediul aceleiași aplicații și a comunicat că a decis să aleagă a 3-a alternativă, voucher în valoare egală cu prețul biletului plus 20% de la valoarea inițială, totodată interesându-se care este procedura pentru obținerea voucher-ului, solicitarea însă a rămas fără răspuns, iar Serghei Negara nu a recepționat vreo informație și nici voucherul legat de rezervarea efectuată.

Reclamanții au mai indicat că, la 17 iulie 2020, Serghei Negara s-a adresat către SRL „Fly One”, prin intermediul aceleiași aplicații și a întrebat în ce perioadă de timp va primi voucherul, recepționând doar răspunsul robotului precum că compania va reveni cu un răspuns.

Au susținut că, la 19 iulie 2020, Serghei Negara a recepționat prin intermediul aceleiași aplicații un mesaj prin care i s-a comunicat că fiecare e-mail se analizează până la 14 zile lucrătoare, iar la 29 iulie 2020, Serghei Negara s-a adresat către SRL „Fly One”, prin intermediul aceleiași aplicații și a comunicat că nu a primit vreun răspuns, la care a primit doar răspunsul robotului precum că compania va reveni cu un răspuns.

În acest context au subliniat că Serghei Negara s-a adresat repetat către SRL „Fly One” la 04 august 2020, 07 august 2020, 19 august 2020 și 08 septembrie 2020, însă solicitările sale au rămas fără răspuns.

Reclamanții au comunicat că, abia la 16 septembrie 2020, Serghei Negara a recepționat un mesaj de la SRL „Fly One”, prin intermediul aceleiași aplicații, fiindu-i expediată Instrucțiunea voucher, însă neconformă solicitărilor sale, acesta expediind actele necesare pentru primirea voucher-ului.

Au precizat că, la 19 septembrie 2020, 20 septembrie 2020 și 25 septembrie 2020 s-a adresat către SRL „Fly One”, prin intermediul aceleiași aplicații, comunicând că nu a recepționat voucherul, iar la 25 septembrie 2020 a recepționat un mesaj prin care a fost informat că suma voucher-ului constituie 186 Euro+20%, abia atunci aflând că cursa aeriană Chișinău-Dublin din 28 iunie 2020 a fost

anulată, iar cursa aeriană Dublin-Chișinău a fost operată, fapt pentru care s-a pretins că urmează să beneficieze doar de voucherul cu suma indicată și în condițiile impuse de companie.

Ulterior, la 12 octombrie 2020 Serghei Negara a expediat o reclamație către SRL „Fly One”, prin intermediul paginii web a companiei, prin care a solicitat restituirea sumei integrale a costului biletelor achitate de 504 Euro, iar prin răspunsul nr. 1095 din 16 octombrie 2020, SRL „Fly One” i-a fost comunicat refuzul privind restituirea costului biletelor achitate.

Reclamanții au afirmat că, considerând neîntemeiat răspunsul companiei aeriene s-au adresat către SRL „Fly One” cu o cerere prealabilă, prin poștă, cu aviz recomandat, aceasta fiind recepționată la 06 noiembrie 2020, prin care au solicitat achitarea integrală a costului biletelor de avion în mărime de 504 Euro, a penalității de întârziere în mărime de 90,72 Euro și a compensației pentru anularea zborului în mărime de 1 600 Euro, în total suma de 2194,72 Euro, în termen de 14 zile calendaristice, cererea însă a rămas fără răspuns.

Au mai declarat că, la 04 noiembrie 2020 s-au adresat Autorității Aeronautice Civile cu o cerere privind solicitarea efectuării controlului și constatării încălcărilor prevederilor legislației din domeniul protecției consumatorilor în transportul aerian, ulterior recepționând răspunsul nr. 4095 din 24 noiembrie 2020, prin care au fost informați despre cadrul normativ aplicabil în speță și li s-a recomandat să se adreseze în instanța de judecată, cu atragerea în proces a autorității în calitate de intervenient accesoriu.

Au solicitat încasarea din contul SRL „Fly One”: în beneficiul lui Serghei Negara a sumei de 504 Euro, cu titlu de cost achitat pentru biletele de avion procurate; în beneficiul lui Veaceslav Negara și Mariana Negara a sumei de 1 600 Euro cu titlu de compensație pentru anularea zborului, a sumei de 241,82 Euro cu titlu de penalitate de întârziere și a sumei de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral. Încasarea din contul SRL „Fly One” în beneficiul reclamanților a cheltuielilor de judecată.

Prin cererea de concretizare a pretențiilor din acțiune din 26 ianuarie 2021, reclamanții au solicitat încasarea din contul SRL „Fly One”: în beneficiul lui Serghei Negara a sumei de 504 Euro, cu titlu de cost achitat pentru biletele de avion procurate; în beneficiul lui Veaceslav Negara și Mariana Negara a sumei de 1 600 Euro cu titlu de compensație pentru anularea zborului, a sumei de 504 Euro cu titlu de penalitate de întârziere și a sumei de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral. Încasarea din contul SRL „Fly One” în beneficiul reclamanților a cheltuielilor de judecată.

Ulterior, prin cererea de concretizare a pretențiilor din acțiune din 02 martie 2021, reclamanții au indicat că la 12 februarie 2021, peste 7 luni de când a fost anulat zborul, Serghei Negara a recepționat pe cardul său bancar suma achitată pentru procurarea biletelor, în mărime de 504 Euro, fapt confirmat și prin scrisoarea BC „Moldincombank” SA, expediată pe poșta electronică a reprezentantului reclamanților, motiv pentru care ultimii au renunțat la acest capăt de cerere, dar au concretizat că solicită încasarea din contul SRL „Fly One” în beneficiul lui Veaceslav Negara a cheltuielilor de judecată formate din cheltuielile

de asistență juridică în mărime de 8 396,42 lei.

Prin hotărârea din 29 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial. Au fost încasate din contul SRL „Fly One” în beneficiul lui Veaceslav Negara și Mariana Negara: suma de 504 Euro cu titlu de penalitate pentru neîndeplinirea la timp a obligației de restituire a costului biletelor avia tur-retur pe itinerarul Chișinău-Dublin din 28 iunie 2020 ora 14:40 și pe itinerarul Dublin-Chișinău din 05 iulie 2020, ora 17:20; prejudiciul moral în mărime de 5 000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 8 369 lei. În rest, cerința privind încasarea compensației pentru anularea zborului în mărime de 1 600 Euro a fost respinsă ca neîntemeiată. A fost încasat din contul SRL „Fly One” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 468,25 lei.

Instanța de fond a stabilit că, Serghei Negara la 06 februarie 2020 a procurat de la SRL „Fly One” pe numele lui Veaceslav Negara și Mariana Negara două bilete de avion cu nr. unic de rezervare J29J8V pe ruta tur: Chișinău (KIV)-Dublin (DUB) cu decolare la 28 iunie 2020 ora 14:40 și retur Dublin (DUB)-Chișinău (KIV) pentru 05 iulie 2020 ora 17:20, contra sumei de 504 euro.

S-a menționat că, la 15 martie 2020 Comisia Națională de Sănătate Publică a adoptat hotărârea nr. 9 din 15 martie 2020 privind evoluția situației epidemiologice a infecției Covid 19, prin care a obligat Autoritatea Aeronautică Civilă să asigure sistarea tuturor curselor aeriene regulate de pasageri, cât și a charterelor regulate de pasageri pentru care decolarea era planificată mai târziu de 17 martie 2020, orele 00.00 până la 01 aprilie 2020, care ulterior a fost prelungită până la 15 mai 2020 și 30 iunie 2020.

Prin urmare, din cauza sistării tuturor curselor aeriene Veaceslav Negara și Mariana Negara nu au beneficiat de cursa rezervată la 06 februarie 2020 potrivit codului de rezervare J29J8V cu destinația: Chișinău (KIV)-Dublin (DUB) tur pentru data de 28 iunie 2020 și retur Dublin (DUB)- Chișinău (KIV) pentru data de 05 iulie 2020.

Astfel, instanța de fond a constatat că SRL „Fly One” nu a executat obligația asumată prin contractul de transport aerian încheiat la 06 februarie 2020 datorită unui impediment în afara controlului debitorului și anume-situația epidemiologică a infecției Covid 19 și interzicerea de către Comisia Națională de Sănătate Publică prin hotărârea nr. 9 din 15 martie 2020, începând cu 17 martie 2020, ora 00:00, care ulterior a fost prelungită până la 30 iunie 2020, a tuturor zborurilor regulate și charter de pasageri.

Totusi, necătând la faptul că SRL „Fly One” nu se face vinovată de anularea zborului tur-retur, instanța de fond a precizat că compania contrar prevederilor prevăzute la art. 904 alin. (5) din Codul Civil nu a notificat creditorul într-un termen rezonabil despre impedimentul apărut.

De asemenea, instanța de fond a constatat că la solicitările de a remedia prin orice metode admisibile problema apărută, inclusiv de a primi conform ofertelor voucherul în valoare egală cu prețul biletului plus 20% de la valoarea inițială, una din opțiunile oferite de SRL „Fly One” din 19 iunie 2020, abia la 25 septembrie 2020 (după mai multe adresări către companie) Serghei Negara a fost informat că urmează să beneficieze doar de un voucher în sumă de 186 Euro+20%, din cauză

că cursa din 28 iunie 2020 a fost anulată, iar cursa din 05 iulie 2020 a fost operată.

Totodată, s-a stabilit că datorită comportamentului agresiv al companiei de a induce reclamanții în eroare, aceștia la 12 octombrie 2020 au solicitat companiei restituirea integrală a costului biletelor achitate, în sumă de 504 Euro, însă din cauza refuzului SRL „Fly One” de a restitui costul biletelor achitate, Serghei Negara a utilizat procedura de returnare a plății „chargeback”, iar la 12 februarie 2021 (după mai mult de 7 luni de zile de la anulare a zborului) a recepționat din contul SRL „Fly One” pe cardul său bancar suma achitată pentru procurarea biletelor de avion.

Instanța de fond a notat că, SRL „Fly One” nu putea să nu cunoască că în urma anulării serviciului de transport aerian în contextul pandemiei Covid-19 trebuia să informeze consumatorii, printr-un comportament de buna credință, în privința opțiunii de rambursare integrală a costului biletelor de avion procurate și să nu refuze, de la prima solicitare, restituirea banilor sub diferite pretexte, inclusiv și cel de zbor operat, din care motiv instanța de fond a considerat necesar a încasa de la SRL „Fly One” în beneficiul lui Veaceslav Negara și Mariana Negara o penalitate calculată din 19 iulie 2020 în mărimea ce nu depășește costului biletului procurat, ceea ce constituie suma de 504 Euro.

În continuare, în conformitate cu prevederile art. 2036, alin. (1), (2) din Codul civil și art. 20 alin. (1) (4) din Legea nr.105/2003, instanța de fond a considerat necesară și echitabilă compensarea prejudiciului moral cauzat lui Veaceslav Negara și Mariana Negara, prin încasarea în beneficiul acestora din contul SRL „Fly One” a echivalentului bănesc în sumă de 5 000 lei, sumă ce este justificată de circumstanțele speței, în raport cu suma pretinsă de 100 000 lei.

Referitor la cerința privind încasarea compensației pentru anularea zborului în mărime de 1 600 Euro, instanța de fond a respins-o și a reținut în acest sens că prin prisma prevederilor pct. 14 cap. III din HG nr. 836 din 08 noiembrie 2012 pentru aprobarea Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, operatorul aerian nu este obligat să plătească compensații în conformitate cu capitolul V din prezentul Regulament, în cazul în care poate face dovada că anularea este cauzată de împrejurări excepționale care nu au putut fi evitate în pofida adoptării tuturor măsurilor posibile. La caz, compania aeriană a fost în imposibilitate de a opera zborul din cauza unui impediment în afara controlului debitorului, și anume a pandemiei Covid-19 și interzicerea de către Comisia Națională de Sănătate Publică prin hotărârea nr. 9 din 15 martie 2020 a tuturor zborurilor regulate și charter de pasageri.

Totodată, instanța de fond a considerat ca fiind reale, necesare și rezonabile cheltuielile de asistență juridică solicitate și a dispus încasarea sumei de 8 396 lei din contul SRL „Fly One” în beneficiul lui Veaceslav Negara și Mariana Negara.

La 24 mai 2021, SRL „Fly One” a depus apel nemotivat, iar la 29 septembrie 2021 a depus apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Prin decizia din 01 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către SRL „Fly One”, a fost casată hotărârea din 29 aprilie 2021 a

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în partea încasării de la SRL „Fly One” în beneficiul lui Veaceslav Negara și Mariana Negara a penalității, a cheltuielilor de asistență juridică și a taxei de stat în beneficiul statului și a fost emisă o nouă hotărâre în această parte, a fost respinsă cerința cu privire la încasarea de la SRL „Fly One” în beneficiul lui Veaceslav Negara și Mariana Negara a penalității în mărime de 504 Euro. Au fost încasate de la SRL „Fly One” în beneficiul lui Veaceslav Negara și Mariana Negara cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 4 000 lei. A fost încasată din contul SRL „Fly One” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 100 lei. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Pentru a decide astfel instanța de apel, în partea încasării penalității a reținut că la caz, în conformitate cu prevederile art. 947 alin. (5) din Codul Civil debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea obligației este justificată, norma de drept enunțată stabilind o excepție de la regula generală privind încasarea penalității pentru neexecutare.

Instanța de apel a stabilit că la 15 martie 2020, Comisia Națională de Sănătate Publică a adoptat hotărârea nr. 9 din 15 martie 2020 privind evoluția situației epidemiologice a infecției Covid 19, prin care a obligat Autoritatea Aeronautică Civilă să asigure sistarea tuturor curselor aeriene regulate de pasageri, cât și a charterelor regulate de pasageri pentru care decolarea era planificată mai târziu de 17 martie 2020, orele 00.00 până la 01 aprilie 2020, care ulterior a fost prelungită până la 15 mai 2020 și 30 iunie 2020.

Prin urmare, SRL „Fly One” din cauza interdicțiilor impuse de autoritățile statului și din cauza pandemiei de Covid-19 nu a desfășurat activitatea conform prevederilor statutare, respectiv nu a obținut un venit și nici nu dispunea de mijloace financiare în vederea restituirii sumelor solicitate de către pasageri.

În acest sens, instanța de apel a considerat ca fiind relevante speței argumentele invocate în cererea de apel de către reprezentantul SRL „Fly One”, precum că pe parcursul pandemiei de Covid-19 compania a suportat cheltuieli enorme, or la momentul procurării de către pasager a biletului de călătorie, compania este obligată să facă transferul taxelor aeroportuare, parcare, taxe de zbor etc., taxe care încă nu au fost restituite de către aeroporturile din Uniunea Europeană.

Din considerentul că SRL „Fly One” a fost în imposibilitatea operării zborului din cauza unui impediment în afara controlului debitorului, a pandemiei Covid-19 și interzicerea tuturor zborurilor regulate și charter de pasageri, instanța de apel a considerat corectă soluția instanței de fond cu privire la respingerea ca neîntemeiată a pretenției în partea care se referă la încasarea compensației pentru anularea zborului în mărime de 1 600 euro.

Mai mult, s-a reținut că părțile nu au contestat hotărârea primei instanțe în această parte.

Instanța de apel a mai punctat că, ținând cont de faptul că Veaceslav Negara, Mariana Negara și Serghei Negara inițial au pretins încasarea voucherului în valoare egală cu prețul biletului plus 20% de la valoarea inițială, nu au solicitat rezilierea contractului, iar ulterior au solicitat încasarea costului biletelor, care au fost achitate într-un termen destul de rezonabil, corespunzător s-a ajuns la

concluzia că aceasta este o circumstanță care în mod incontestabil demonstrează justificarea neexecutării obligației de a restitui în termenul prevăzut de lege contravaloarea biletelor procurate, considerente din care instanța de apel a apreciat ca neîntemeiată cerința cu privire la încasarea de la SRL „Fly One” în beneficiul lui Veaceslav Negara și Mariana Negara a penalității în mărime de 504 Euro.

La fel, instanța de apel a notat că faptul recunoașterii SRL „Fly One” vinovată pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 344 alin. (3) lit. d) din Cod Contravențional și sancționarea ei în baza deciziei din 05 octombrie 2020, în speță nu constituie un temei legal de încasare a penalității solicitate.

Referitor la cerința privind încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică, instanța de apel a reținut că reieșind din practica judiciară în instanțele naționale și Recomandarea Consiliului Uniunii Avocaților din 30 martie 2012 privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, faptul că cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial și ținând cont de nivelul de complexitate al cauzei, s-a ajuns la concluzia că cheltuielile de asistență juridică necesare și rezonabile constituie suma de 4000 lei, care este argumentată și poate fi considerată corespunzătoare acțiunilor întreprinse.

Iar solicitarea înaintată de reprezentantul lui Veaceslav Negara și Mariana Negara, avocatul Călin Bobuțac cu privire la compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 4 024,52 lei, suportate la examinarea cauzei în ordine de apel a fost respinsă ca neîntemeiată de către instanța de apel, or cererea de apel depusă de către SRL „Fly One” a fost admisă.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) și (3) din Codul procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

În acest sens, instanța de apel a concretizat că în circumstanțele în care reclamantii/intimații au fost scutiți de la plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și au avut parțial câștig de cauză, s-a ajuns la concluzia de a încasa de la SRL „Fly One” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 100 lei.

La 26 mai 2022, Veaceslav Negara, Mariana Negara și Serghei Negara, reprezentați de avocatul Călin Bobuțac au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe. Recurenții au mai solicitat încasarea din contul SRL „Fly One” în beneficiul lui Veaceslav Negara și Mariana Negara a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 4 024,52 lei, suportate la examinarea cauzei în ordine de apel și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 994,18 lei, suportate la examinarea cauzei în ordine de recurs.

În motivarea recursului recurenții au indicat că, deși instanța de apel a constatat faptul că SRL „Fly One” din cauza interdicțiilor impuse de autoritățile statului și din cauza pandemiei de Covid-19 nu a desfășurat activitatea prevederilor statutare, respectiv nu a obținut un venit și nici nu dispunea de mijloace financiare

în vederea restituirii sumelor solicitate de către pasageri, consideră că compania aeriană nu a demonstrat prin probe pertinente și concludente aceste circumstanțe.

Au menționat că, SRL „Fly One” nu a anexat la materialele dosarului nicio dovadă a faptului că nu a desfășurat activitatea conform prevederilor statutare și nici nu a demonstrat circumstanțele transferării a careva taxe.

Recurenții au susținut că, din răspunsul oferit de către SRL „Fly One” la 19 iunie 2020, se atestă că cursa potrivit codului de rezervare J29J8V Chișinău-Dublin, Dublin-Chișinău a fost amânată, înțelegându-se că a fost amânată întreaga cursă, fără a fi specificat expres dacă turul sau returul a fost amânat, astfel recurenții nefiind informați corespunzător.

Au subliniat că, în același răspuns au fost propuse doar 3 opțiuni alternative, fără a fi propusă și a 4 opțiune prevăzută de Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08 noiembrie 2012, inclusiv Circulara Autorității Aeronautice Civile nr. 05-15/07/2020 în care s-a stipulat expres că rambursarea integrală a costului biletelor trebuie să fie efectuată în termen de 7 zile, de la cererea pasagerului.

Recurenții au comunicat că, din start, de la sesizarea din 18 iunie 2020 SRL „Fly One” i-a informat despre anularea cursei, ulterior invocând că cursa din 05 iulie 2020 a avut loc, apoi i-a informat în mod intenționat despre posibilitățile disponibile în cazul anulării cursei, fără a aduce la cunoștința acestora posibilitatea prevăzută de lege privind restituirea costului biletelor de avion.

Consideră recurenții că aceste circumstanțe, probate prin înscrieri demonstrează că intimatul din start avea intenția să-i ducă în eroare, cu scopul de a se îmbogăți fără justă cauză, propunând acestora un voucher în mărime de nici măcar jumătate din prețul biletelor procurare, cu speranța că aceste condiții vor fi acceptate.

Prin urmare, recurenții au subliniat că au optat pentru a 3-a alternativă propusă de către intimat și anume pentru voucher în valoare egală cu prețul biletului plus 20%, din motiv că nu le-a fost propusă rambursarea integrală a costului biletelor de avion.

Recurenții au mai comunicat că argumentele intimatului, precum că aceștia au refuzat să se prezinte la aeroportul din Dublin pentru cursa din 05 iulie 2020 sunt neîntemeiate și lipsite de logică, or SRL „Fly One” nu și-a executat corespunzător obligațiile atât de informare, cât și de transportare din Chișinău spre Dublin la 28 iunie 2020, respectiv recurenții nu au putut beneficia de cursa retur Dublin-Chișinău.

Mai mult decât atât, recurenții au precizat că prin acțiunilor lor proprii au reușit să obțină contra costul biletelor de avion, prin intermediul procedurii de „chargeback”, la 12 februarie 2021, intimatul refuzând să îndeplinească obligația corespunzător, or din răspunsul nr. 1095 din 16 octombrie 2020 rezultă refuzul de a restitui costul biletelor procurate.

Referitor la repararea prejudiciului moral recurenții au menționat că, consideră a fi justă și corectă decizia instanței de apel în această parte, prin care s-a apreciat la rândul său drept legală și întemeiată hotărârea instanței de fond în privința acestui capăt de cerere și au accentuat în acest sens că prin constatarea de către instanța de apel ca fiind legală și întemeiată soluția în această parte, totuși s-a

recunoscut faptul neexecutării de către SRL „Fly One” a obligațiilor de restituire a costului biletelor de avion și a prejudiciului sub formă de penalitate și prin urmare recurenții consideră că acesta este încă un motiv care demonstrează necesitatea casării deciziei instanței de apel în privința capătului de cerere cu privire la respingerea încasării penalității în mărime de 504 Euro.

Cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, recurenții au invocat că acestea sunt reale, fapt confirmat prin Contractul de asistență și reprezentare juridică nr. CACB/NV din 02 decembrie 2020 și Acordul Adițional nr. 1 din 02 decembrie 2020, încheiat între CA „Călin Bobuțac” și Veaceslav Negara, fiind negociat și stabilit un onorariu în mărime totală de 400 Euro pentru reprezentarea intereselor acestuia, ultimul suportând cheltuielile de asistență juridică și pentru ceilalți recurenți, asumându-și aceste cheltuieli în interesul acestora, fapt menționat atât în prima instanță, cât și în instanța de apel.

Au afirmat că prin Bonul de plată seria QL nr. 214896 din 16 decembrie 2020, se confirmă că a fost achitată suma de 300,70 Euro, echivalentul a 6 300 lei, iar prin Bonul de plată seria GL nr. 119651 din 01 martie 2021, se confirmă că a fost achitată suma de 99,30 Euro, echivalentul a 2 096,42 lei. Prin urmare au fost suportate cheltuieli de asistență juridică în mărime de 8 396,42 lei.

Totodată, au indicat că cheltuielile de asistență juridică sunt rezonabile, iar la stabilirea acestora a fost luată în considerație Recomandarea privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor pentru asistență juridică, aprobată de Consiliul Uniunii Avocaților din RM, prin decizia nr. 2 din 30 martie 2015.

Recurenții au mai invocat și faptul că instanța de apel, în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică suportate în ordine de apel, în mărime de 4 024,52 lei, a interpretat și aplicat eronat prevederile art. 96 alin. (1), (11) din Codul de procedură civilă, or având în vedere că s-a demonstrat netemeinicia apelului declarat de către SRL „Fly One”, din contul acesteia în beneficiul lui Veaceslav Negara urmau să fie încasate cheltuielile de judecată.

Totodată, recurenții au solicitat compensarea cheltuielilor de judecată suportate în ordine de recurs, motivând că acestea au un caracter real, necesar și rezonabil, fiind confirmate prin Contractul de asistență și reprezentare juridică nr. CACB/NV din 02 decembrie 2020 și Acordul Adițional nr. 4 din 10 mai 2022, încheiat între CA „Călin Bobuțac” și Veaceslav Negara cu negocierea și stabilirea un onorariu în mărime totală de 50 Euro, sumă achitată în baza Bonului de plată seria GL nr. 119690 din 10 mai 2022.

În acest sens, au precizat că CA „Călin Bobuțac” a efectuat un șir de măsuri pentru asistența și reprezentarea juridică, prin oferirea consultațiilor juridice pe tot parcursul procesului și întocmirea cererii de recurs.

La fel, recurenții au susținut că cheltuielile de asistență juridică sunt rezonabile, iar la stabilirea acestora a fost luată în considerație Recomandarea privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor pentru asistență juridică, aprobată de Consiliul Uniunii Avocaților din RM, prin decizia nr. 2 din 30 martie 2015.

La 10 iunie 2022, reprezentantul Autorității Aeronautice Civile, în baza

procurii Vitalie Savciuc a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului recurenta a indicat că, pasagerilor nu le-a fost oferită a 4-a opțiune obligatorie prevăzută de Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08 noiembrie 2012, care stabilește că rambursarea integrală a costului biletelor trebuie efectuată în termen de 7 zile de la cererea pasagerului.

A menționat că, argumentele intimatului enunțate în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, precum că nu și-a executat obligațiile față de recurenți din motive justificate și anume pandemia Covid-19 și nu a restituit acestora costul biletelor de avion în termeni legali din motiv că nu avea mijloace financiare, sunt neîntemeiate și nu se probează în niciun mod.

Recurenta a susținut că, Veaceslav Negara, Mariana Negara și Serghei Negara au demonstrat pe parcursul procesului că intimatul a avut din start o conduită de rea credință, în mod intenționat și din culpă a indus în eroare și a refuzat să restituie costul biletelor de avion procurate, decât prin intermediul procedurii bancare de refuz de plată „chargeback”, procedura la care pot apela consumatorii prin depunerea cererii în adresa băncii, în cazul neprestării serviciilor procurate la distanță prin intermediul cardului bancar.

A subliniat că, este evident că transportatorul exploatează la cote maxime pandemia Covid-19 în detrimentul consumatorilor, aplicând practici comerciale agresive. A mai punctat că conform art. 908 din Codul civil, în cazul în care un profesionist nu poate executa obligațiile rezultate dintr-un contract, încheiat cu un consumator prin intermediul mijloacelor de comunicare la distanță, el este obligat să informeze imediat consumatorul, fără cererea consumatorului și să restituie, fără întârziere nejustificată și în orice caz, în termen nu mai mare de 30 de zile sumele plătite de către consumator. Mijloacele juridice de apărare ale consumatorului rezultate din neexecutarea profesionistului rămân neafectate.

Recurenta în acest sens a mai afirmat că, în conformitate cu art. 863 alin. (2) din Cod civil, dacă profesionistul este obligat să restituie banii primiți de la consumator pentru o anumită prestație, restituirea trebuie să se facă consumatorului cât de curând posibil, însă, în orice caz, nu mai târziu de 30 de zile de la apariția evenimentului care declanșează obligația de restituire. Orice clauză contrară dispozițiilor prezentului alineat în detrimentul consumatorului este lovită de nulitate absolută.

A notat că, profesionistul are obligația de a nu furniza informații eronate consumatorilor dacă propune acestora bunuri, lucrări, servicii, conținut digital sau oricare alte prestații. Informația se consideră eronată dacă denaturează sau omite circumstanțe esențiale pe care un consumator mediu poate aștepta să-i fie furnizate pentru a lua o decizie informată despre încheierea contractului. Diligența profesională presupune nivelul de competență specializată și prudență așteptate în mod rezonabil de la profesionist față de consumatori, în conformitate cu practicile corecte de piață și/sau cu principiul general al bunei credințe în domeniul de activitate al profesionistului.

Consideră că la caz recurenții intenționat nu au fost informați în mod

corespunzător de către intimat, fiind duși în eroare în privința rambursării integrale a costului biletelor de avion procurate, ceea ce reprezintă o practică comercială incorectă. Iar faptul neprestării în mod corespunzător a serviciului de transport aerian în raport cu Veaceslav Negara și Mariana Negara, potrivit biletelor procurate, cu costul de 504 Euro și faptul neinformării corespunzătoare a acestora referitor la nerambursarea costului biletelor de avion precum și a refuzului ulterior, generează obligația SRL „Fly One” de a achita în beneficiul acestora penalitatea în mărime de 504 Euro, având în vedere că nu poate depăși cuantumul costului biletelor de avion.

Prin notificarea din 13 iunie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copiile recursurilor, înștiințându-i despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 101, 103 Vol II).

Prin referința din 05 iulie 2022, SRL „Fly One” a solicitat declararea recursurilor inadmisibile.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces, copia deciziei contestate la 11 aprilie 2022 (f.d. 63 Vol II), fiind recepționată de către reprezentantul lui Veaceslav Negara, Mariana Negara și Serghei Negara, avocatul Călin Bobuțac la 12 aprilie 2022, prin poșta electronică, fapt indicat în cererea de recurs, iar de către recurenta Autoritatea Aeronautică Civilă fiind recepționată la 11 aprilie 2022, prin poșta electronică, fapt indicat în cererea de recurs.

Astfel, recursurile declarate la 26 mai 2022 și 10 iunie 2022 sunt în termen.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Veaceslav Negara, Mariana Negara, Serghei Negara, reprezentați de avocatul Călin Bobuțac și Autoritatea Aeronautică Civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Veaceslav Negara, Mariana Negara și Serghei Negara, reprezentați de avocatul Călin Bobuțac nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Veaceslav Negara, Mariana Negara și Serghei Negara, reprezentați de avocatul Călin Bobuțac, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Cu referire la recursul declarat de Autoritatea Aeronautică Civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, în conformitate cu art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care, persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În conformitate cu art. 430 din Codul de procedură civilă, sunt în drept să declare recurs: a) părțile și alți participanți la proces; b) martorul, expertul, specialistul, interpretul și reprezentantul, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

Potrivit art. 80 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, împuternicirile persoanei juridice trebuie să fie formulate într-o procură, eliberată și legalizată în modul stabilit de lege. Procurile eliberate în numele persoanei juridice conform actelor de constituire se semnează de către administrator sau de către altă persoană împuternicită.

Conform art. 81 alin. (1) din Codul de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Materialele cauzei denotă că recursul a fost depus și semnat de către Vitalie Savciuc, în baza procurii eliberate de Autoritatea Aeronautică Civilă, prin care a admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

La recurs a fost anexată procura nr. 3322 din 20 octombrie 2021, prin care Vitalie Savciuc, șef Serviciul Protecția Consumatorului a fost împuternicit să efectueze din numele Autorității Aeronautice Civile toate actele procedurale, inclusiv să înainteze și să depună cereri în instanțele judecătorești, să ia cunoștință de materialele dosarului, să facă copii de pe acestea, să ofere instanțelor judecătorești explicații verbale sau scrise, să înainteze obiecții împotriva demersurilor și argumentelor celorlalți participanți, să primească titluri executorii și să facă copii de pe toate actele procedurilor de executare. (f.d. 99, Vol II)

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, contrar prevederilor art. 81 alin. (1) din Codul de procedură civilă, sub sancțiunea nulității, în procură nu a fost menționat expres dreptul lui Vitalie Savciuc de a ataca hotărârea judecătorească, prin urmare, ultimul nu a fost în drept, în interesele Autorității Aeronautice civile, să conteste cu recurs decizia din 01 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Veaceslav Negara, Mariana Negara și Serghei Negara, reprezentați de avocatul Călin Bobuțac, și Autoritatea Aeronautică Civilă, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și c) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile declarate de către Veaceslav Negara, Mariana Negara și Serghei Negara, reprezentați de avocatul Călin Bobuțac, și Autoritatea Aeronautică Civilă se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic